

ELOFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 4 frt.
 Félévre . . . 2 frt.
 Negyed évre . . . 1 frt.

MEGJELEN
 minden vasárnap.

E lap szellemi részét illető
 közlemények a szerkesztő-
 véghez, a pénzküldemények
 pedig a kiadó-hivatalhoz
 küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU HETIKÖZLÖNY.

HIRDETÉSI ÁRAK:
 3 hasábos petíciósorért egy
 szi hirdetésnél 18 kr., 2
 hasábosért 12 kr., 1 hasá-
 bosért 6 kr. számítatik.

NYILTTÉR
 minden egyes sora 15 kr.

BÉLYEGDÍJ
 minden beiktatásnál 30 kr.

Bérmertetlen levelek nem
 fogadtatnak el.

Tegyünk valamit!

I.

(Három cikk.)

Beköszöntött az őszi esik folyton az eső, puhul a föld, agyig nyeli a kereket, páraszkadásig huz a ló, s megáll minden hajításnyira; kereket kell tisztítani, különben nem mozdul a szekér.

Az utas elázva, fázva, fogvacogva nézi, szenvedt át ezen a 19 ik század haladási szellemét gunyoló közlekedési nyomoruzágot, s aki otthon maradhat, áldja sorsát, hogy utra nem kell kelnie. Valóban csak az ős beköszöntével érezzük legjobban a vasutnak hiányát, s e hiánynak véghetetlen hátrányát városunk minden korszerű törekvésénél. S ha máskor nem jut is eszünkbe ilyenkor elgondolkoznunk föltötte s fölhányjuk, hogy az alkotmányos magyar kormány odafönn a tótok által lakott terméketlen vidéken, az ország kárára, haszontalan családi vasutakat építettet, s nekünk itt a tiszta magyar elem által lakott, termékeny, s így jelentékeny kereskedelmi piacul szolgáló alföldünk egész megyéjének alig van egy szárny vonala; nagy városok községek esnek kívül a forgalmon s vannak az elszigeteltség által, úgy önlakosok, mint az ország kárára megbénítva.

Elgondolkoznunk. Meddig lesz ez így? Meddig kell még városunk és e vidéknek a haladás, jólét, fölvirágzás legfőbb tényezőjét, a vasutat nélkülözni? — A kormányra való szemrehányás, s panasz útján nem lesz vasutunk soha! még egy nyomorult távirát is saját költségünkön kellett építenünk, s most szedi ennek hasznát az állam. Nem köszönjük meg neki ezt az atyáskodást. Az államra és vasut építő társulatokra nincs mit számítanunk, s nincs is szükség az ezek segítségével után váró meddő sohajtozásra. Ön erők képezi itt haladásunk torrását, s ha akarjuk lesz vasutunk!

Lesz, csak a pusztá óhajítás, üres, szó, mely a vasutügyben eddig tettünket jellemzi, érett elhatározással, komoly törekvéssé, szilárd akarattal izmosodjék bennünk. Példa erre Szarvas és szebb példa az Arad-körösvölgyi vidék.

Előtűnk fekszik az Arad-körösvölgyi vasut ismertetése. — Szeretnénk, ha városunk minden lakosa elolvassná ezt a füzetet. — ezen füzetben tüzetesen van megismertette, hogy mily viszonyok között jött létre az Arad kisjenői vasut-vonal. S ezen viszonyok alapos ismerése méltán szolgálhat buzdító például nekünk vasut építésre, irányadásul, hogy ne várjunk senki segítségére, ösztönül, hogy építsük magunk saját költségünkön. Mert nálunk a vasut építés nem pusztán kényelmes forgalmi eszköz lesz, mód arra, hogy pangó életünknek minden irányban lendületet adjon; de egyszersmind ha magunk építjük, ez egy jövedelmező vállalat lesz, mely a bele fektetett tőkének nagyobb kamatot hoz, mintha azt a takarékpénztárak, s bármiféle pénzintézeteknél elhelyezzük.

Példa erre az Arad-körösvölgyi vasut, melyet az Arad-körösvölgyi érdekelttség Aradtól Borosjenőig ezen vidék érdekelttségének lelkes, buzgó hozzájárulása folytán részvényekre 1876

77-ben kiépített, s 1877 jul-tól kezdve a forgalomnak átadatott.

Ezen vasut részvényei már a mult évben 100 frt. után 9% ot jövedelmeztek, pedig kezdetben még ezen vállalatnak, mérhetlen sok akadályllyal kellett megküzdenni, mely akadályok leküzdése a tiszta jövedelem egy részét emésztette fel. — És mégis a befektetett tőke 9% -ot jövedelmezett. — Melyik pénzintézetnél jövedelmez a tőke ennyit? Egyiknél sem! Ez a körülmény azt bizonyítja, hogy nálunk a vasut-építés egy igen biztos, jövedelmező üzlet, melybe akiknek van, bizton fektethetik tőkéjüket; mert ez nagyon szépen kifizeti magát.

S az Arad-körösvölgyiek példája után járva, ez a vasut nem is kerülne oly óriási összegbe, hogy ezt magunk földözni képesek ne volnánk. Képesek leszünk, lesz vasutunk, csak az üres óhajítás, meddő beszéd helyt, komolyan akarjunk és tegyünk.

Még egyszer szó „A mindszenti hivatalos esiny“ című cikkhez!

Tekintetes szerkesztő ur!

Ha Pap Ákos jegyző oly kézzelfogható igazságtalansága mellett tollat nem fog, hogy meghazudtolásom által magát tisztázza, hallgattam volna, — és ez ügyet többé nem bolygattam volna, — de ilyen vakmerő meghazudtolásokkal szemben, kötelességemnek tartom, hogy a körülmények tisztázására tollat ragadjak.

Arra, hogy állításaimat handabandának nevezi, ez Csanyon a kertészeknél egy olyan felkapott és el-sajátított kifejezés, amely az egykori csanyi jegyzőt jellemzi, arra szólni érdemesnek nem tartom; de ugy látszik jegyző urnak aggodalmat költ az, hogy községünkben nőnek a hírlapi cikkirők, pedig ez egy örvendetes körülmény, mert látható, hogy Mindszent is halad a korral, — ha tehát mint ő állítja, községének telvirágása a szíven fektüdnék — azon neki is örülnie kellene, — de a többi jó tulajdonai mellett ez megboesátható, — méltánylom fájdalmát, mert biz ez nagy baj, hogy a községben nem vihet mindent az ő akarat a szerint keresztül, pedig azt hittem, hogy kiábrándult már azon rögeszméjéből, hogy most nem „Csanyon,“ hanem „Mindszenti“ jegyzősködik.

Nóde térjünk a dologra és tisztázzuk az eszméket. Jegyző ur elég rosszul azt állítja, hogy a jóhi szemű közöniséget hazugságaim által felülítettai akartam, Ez olyan állítás, amelyet önmagának vessen szemére, mert én a mult cikkemben a tiszta igazságot írtam le: de jegyző ur hazudott; — ennek bebizonyítására a következőket hozom fel:

Hazugságnak állítja a többek között azon állításom, hogy a képviselőtestület nevében, kérvényt me nesztett aziránt, hogy a töltés ne hanyattassék el mindaddig, míg egy állandó hid elkészülve nem lesz, — és azt mondja, — igaz ugyan, hogy kérvényt adtam be ugy a tettes megyei törvényhatósághoz, mint a nm. m. k. közm. és közl. miniszteriumhoz (szép, hogy ezt is meg nem tagadta, mikor pedig az oly esékélység!) de nem a képviselőtestület nevében és csak azt kérvényeztem, hogy a közlekedés biztosítsák.

Ezek után nincs egyéb hátra mint vonatkozva a törvényekre és a községi szervezeti szabályokra, kérdem:

1.ör. Van e joga akár a megyei törvényhatóság-hoz, akár a nm. m. kir. közm. és közl. miniszteriumhoz már ha a képviselőtestületet mellőzte is, az előjáróság mellőzésével folyamodni? — határozottan állítom, hogy nincs, mert a kérvényezési jog a képviselőtestületnek van fenntartva.

2.ör. Ugyan ki ellenezte volna azon jó indulatát és azon mindajánkra nézve üdvös intézkedését, hogy a közlekedésünk biztosítását kérelmezze? — mind,

józan gondolkozó ember csak azt mondhatja, hogy senki, jegyző ur tehát állításaim köpenyegbe burkolná, ha ugyan a köpeny alá nem látnának, és állításaimnak egyszerűen kitekeri a nyakát, azon érvelésével, hogy csak a közlekedés biztosítását kérelmezte. Hogy teheti magát Mindszent község jegyzője oly neveltségessé, hiszen ha csak az lett volna kérelmezve — az esküdt bírót oly vaknak csak nem nézheti, hogy a község hasznára, és előnyére szándékoltt törekvésével szemben, akkor mikor már észrevette, hogy mit irattak vele alá — hívatta érte magát, a kérvényt két tanácsbelivel egynemely képviselőhöz elküldeni, és megkérdezni, hogy a kérelmet nézeteikkel találkozóan találják-e? és ezt a körülményt most mentségeül hozza fel, pedig nem az ő érdeme, hanem az esküdtbíróé, ez menti az esküdtbíró, de a jegyzőt soha, Az esküdtbíró saját bevallása, hogy midőn a többi aláírandó acták között a kérvényt aláírta, azután vette már észre, hogy mit irattak vele alá, tiltakozott is a kérvény elküldése ellen mielőtt a föntleirt eljárást el nem követte.

Az esküdtbírónak ezen okos eljárásából világosan kitűnik, hogy a jegyző az előjáróság mellőzésével, községünk érdeke ellen törekedett, mert különben az ügytanácskozás tárgyává merte volna tenni; — azt pedig nem teszi fel talán a képviselőtestületről, hogy nem lett volna annyi tapintatossága, hogy a község érdekében törekedett jó szándékát ne pártolta volna? — Bátran merem állítani, hogy ha az esküdtbíró véletlenül e csinyt fel nem fedezi, ma sem tudunk az egészről semmit, csak arra ébredhettünk volna fel, hogy ugy a község, mint a törvényhatóság ki lett volna játszva, és megtörténhetett volna az, hogy évekig várakozhattunk volna a töltés elhanyagására.

Nem tagadja jegyző ur cikkében azon állításom, hogy a kérvényt átadta az uradalmi igazgatónak, ki azt személyesen vitte fel Budapestre a miniszteriumhoz. Erre is joggal lehet kérdezni; — ha érdek nem fűzte ahhoz, hogy az uradalmi igazgató akarata szerint a töltés továbbra is ott maradjon, mi oknál fogva adta át a kérvényt az igazgatónak, kinek költség kímélése tekintetéből nagyon is érdekében fektűt a töltés további ottmaradása? — kétlelem, de a józan észszel meg sem egyeztetethető, hogy az igazgató a közlekedés biztosítása tekintetéből magának annyi fáradságot vett volna, hogy a kérvénnyel felszaladt volna Budapestre, mert érdeke ellen nem dolgozott, — nem lehet tehát mást feltenni, minthogy a töltés széthánytatásának elhuzásával a hid felépítése, azaz az igazgató által a költsékezés elhuzása céloztatott, ami az örgrófnak nagyon is érdekében állott, — ugy hiszem ez elég világos. Ebből is kitűnik, mennyiben működött községe javára, és mennyiben fekszik annak telvirágása és jóléte a szíven.

Áttérek az indítványra, melyet jegyző ur oly szörnyszülöttaek és kifecamított valaminek mond. — Jónak látom itt azon körülményt kiemelni, hogy az indítványozó által tett indítványt egy interpelláció előzte meg szóbelileg, és erre vonatkozólag tétetett az indítvány, ha a képviselőtestület jegyzőkönyveit hiven vezet, ott meg kell benne lenni, hogy az indítvány a keresztöltésre nézve tétetett, hol annak káros volta és célszerűtlensége szóbelileg fejtetett ki. Miért látta ezt jónak cikkjében elhallgatni? különben az a megjegyzésem, hogy majdnem valamennyi képviselő, de különösen az előjáróság élénken sajnálná, ha a törvényhatóság a fegyelmi vizsgálatot el nem rendelné, ez esetben el lehet rá készltve, hogy ügye a miniszterium elé fog kerülni.

Téves azon állítása, hogy a csel keresztültviteléhez nem ért; hogy lenézi magát! sőt ellenkezőleg meggyőződésém szerint nagyon is ért, csakhogy ezuttal nem sikerült, s most az ideiglenesen alkalmazott iroknak róvja fel büntül, hogy aláírás előtt az ügyet nem referálta. Jegyző urnak kellett volna az ügyet az előjáróságnál tanácskozás tárgyává tenni, mielőtt a kérvényt megírta.

Még eddig nem tűnt di, hogy hazudtam volna, de az már ugy hiszem elég világosan ki van tüntetve, hogy jegyző ur nem correct járt el, ha másból nem,

de a felhozott érveim következtetéseiből, és mégis ezt mondja, hogy nyugodt a lelkiismerete, mert a községünk javát és jobblétét volt szándéka biztosítani? — midőn e sorokat írom nevetek, valóban igen jót nevetek, tehát a képviselőtestület, községe iránti jóléte és felvirágozási jó szándékát oly elfogultan bírálta meg, hogy eljárását jegyzőkönyvíleg rosszalta? (mert ezen állításom dicséretére legyen mondva nem hazudtolta meg, tehát ezt igaznak ismerte el) Valóban nagy szégyenségi bizonyítványt állított ki ömaga felől — és mégis nyugodt lelkiismeretere utal, ugymond: azért nem fél a vizsgálatól! — Ezt az olvasóközönség másként értse, kimagyarozva ez annyit tesz — nem fél a vizsgálatól; mert hivatalába tett viszehelyezése óta uszályhordó, és ezért megingatlanak véli állását; nem azt tartotta szem előtt, hogy a község érdekében működjek, hanem első sorban a saját érdekét, hogy állása annál jobban erősödjék, ebből kifolyólag másod sorban az uradalom érdekét kívánta előmozdítani (aminek szintén meg van a maga oka) ezt minden elfogulatlan ember átlátja és tudja. Igaz, hogy ez a mai körülmények közt jegyző urnak sokat segíthet, de dacára, hogy „a kés nem gyerek kezébe való,“ de vannak esetek, midőn a gyermek is tud a késsel, alkalmas helyen alkalmas metazéseket tenni, amiről ugyhiszem ezuttal meggyőződtem fölösleges.

Végül még azt kívánom megjegyezni, hogy én sem ögróf Pallavicin, sem a főtisztviséget egyébként tel sem hoztam, minthogy a kérdéses kérvénynek az igazgató urnak történt átadását jeleztem, rézszemről rosz néven nem veszem az igazgató urnak, hogy ez ügyben amennyiben tehetne, ögrófnak az érdekét védelmezte, tehát kár volt őket védelmezni, de mint-hogy jegyző ur már felhozta, nem hagyhatom szó nélkül azon állítását, hogy hazaszerte elismert jószívű és nemes gondolkozású — őszintén megvallom, ezt jegyző urtól hallottam legelőször, mondhatom, hogy községünkben sincs egy ember, ki ezen állítását ne kacagná; — nem hogy hazaszerte, de a szomszéd Szegvárban sem tudnak arról semmit. Hogy pedig én, habár közvetve is, a nemes ögrófnak köszönhetem azt, hogy szavaival éljek, „hogy a tollat nem a vállamon, hanem a kezemben hordom,“ arra nézve kijelentem, hogy a tisztelt jegyző ur ma holnap többet köszönhet ögrófnak mint én, mert én vagyonomat nem a nemes ögrófnak, hanem a saját becsületes szorgalmam, fáradságomnak köszönhetem.

En részemről az ügyet befejezettek tekintem, csak azt a tanácsot adom, hogy esetleg máskor ily görbe uton kivinni szándékolt nagyfontosságú ügy, mindig a képviselőtestület által vitattassék meg, és ne kísértse azt meg önhatalmulag kivinni.

Ennyi volt jegyző urnak cikkében foglalt állításaira és a dolog minden oldalról megvilágítására a megjegyezni valóm, kijelentem, hogy ez ügy további vitatásába csak akkor bocsátkozom, ha jegyző ur nem pusztá állításokkal, hanem argumentumokkal is képes lesz bizonyítani.

Midőn mindezeket a nyilvánosság ítélőszéke elé terjesztem, teszem egyrészt azért, mert kötelességem-

nek vélek eleget tenni, másrészt pedig azért, hogy itélje meg a nagyérdemű közönség, hogy jegyző ur szavai szerint, ki által lett volna a jóhiszemű közönség felültette, és ki tette fel önönmagát, — és midőn még bocsánatot kell kérnem, hogy ily hosszúra terjeszkedtem, kérem tekintetes szerkesztő urat, a dolog felvilágosításának szempontjából soraimnak helyt adni, Kitünő tisztelettel vagyok

Mindszenten, 1879. évi október hó 22-én.

Kohn Mór.

Világ folyása.

Azt gondolná az ember, hogy midőn a fegyverek csattogása megszűnt, midőn a novibazári vérnélküli elfoglalás bevezetett ténynyé vált, elnémultak a zajos ellentétek is. De hát ami fegyveres békénk mindig tud valami olyant előállítani ami azután, hol közvetlen, hol közvetett oly akadályokat hoz létre, ami megint ami jóreményü érzésünket tompítja meg.

Mondanunk sem kell, hogy ezen kovász Bismarck herceg és Andrássy gróf összejöveteleiből alapszik, aminek azután százféle, átmérésében kiszámíthatatlan feneket kanyarítanak, mert hát mindig akad egy egy cirkalmazó, aki cirkalmát szélesebbre igazgatja.

Ilyennek kell tekintenünk a „Soleil“ levelezőjét, aki Kossuth nagy hazánkfánál tett látogatásával valóban felkavarta, különösen Magyarország hangulatát amiből pedig talán három szó sincs egymás mellé híven letéve, s minden esetre Magyarország azt idővel Kossuthtól magától fogja megérteni, amit hisszük, hogy meg is tesz.

Ez az egy eset elég lenne arra, hogy az ember elszomorodjék a jövő felett, de hát a borura derű.

A derű pedig Salisbury angol külügyminiszter manchesteri beszédében nyilvánul, aki nyíltan kikelt a erősen ellene dolgozik a muszka terjeszkedésnek. Itt azután nem szavakkal, de tenyekkel bizonyít. Bizonyítja először is, hogy a muszka európai terjeszkedésének gát van vetve a novi-bazári elfoglalással, s ezzel kapcsolatban az osztrák-magyar és német dacsözvétséggel, Ázsiában pedig az angolok Ciprus szigetének és Kabul elfoglalásával tarthatja a muszkát féken.

Mind igen szép dolgok, csak hogy a muszka sem hever tétlenül jól felvetett ágyában. Keres ő s talál azonnal cimborákat, akik az egyensúlyt feltartják. Ilyen azon tény, hogy épen Franciaországban bizonyos lengyel borbé burkolt muszkaik egész özönét szórják szét a röpiratoknak, melylyel a lengyeleket a muszka szövetségessévé csalogatják, kiknek Lengyelországban szintén vannak kompanistáik, s a mozgalmak ez irányban már észlelhetők is.

Ilyen azon hír is, hogy a muszka cár és olasz király még a karácsonyi ünnepek előtt

találkoznak egymással. Már pedig Olaszország eddig is sok jelét adta a muszka barátságának, most is megelőzőleg ezen találkozással Lázatti olasz képviselő egy röpiratot bocsátott ki, melyben azt fejtegeti, hogy az osztrák-magyar és német kereskedelmi szerződés mennyire káros behatással van Olaszországra. Számítás ez természetesen arra, hogy az olasz nemzet minél feszültebb viszonyban álljon Osztrák-Magyarországgal.

A muszka tehát nem alszik Európában úgy mint Ázsiában. Itt is, ott is vannak eszközei. Most már azt is ki tudta vinni vinni Törökországban — minden angol erőlködés ellenére — hogy új miniszterváltás jött létre, amire az angol azzal felelt, hogy megmondta a portának, ha angol ellenes miniszteriumot alakít, visszahivandja nagykövetét s csak egyszerű ügynökkel fogja magát képviseltetni. Ez Törökországban bizonyosan fordulatot okozna.

Azonban a muszka Ázsiában sem nyugszik. Közelebből Mervet foglalta el, mely foglalásával Afganisztánhoz közelebb jutott. És ezt elfoglalta adott szava ellenére, bizonyosan azt adva okul, hogy az angolok Afganisztánt elfoglalták, így nekik erkölcsi kötelességük volt Merv elfoglalását eszközölni.

Hanem ezen elfoglalása a muszkának aligha maga után nem von egy bizonyos eshetőséget. — Ugyanis a muszka Merv elfoglalása fejében a persa sahnak kárpótlást ígért, a persa sahn Herrat tartományt reclamálja, ugyanazon tartományt, mely ellen most angol csapatok indultak.

Mindezek ugyan véghez mehetnének Ázsiában minden Európát érdeklő bonyadalom nélkül ha a fők, kik az ily bonyadalmat előidézik nem Európában laknának. De hát fejek ezek még nagyok a kik képesek szeszélyeiknek érvényt szerezni, azzal azután mitsem törődnek, hogy az emberiség mit veszít szeszélyeik végrehajtásában, mert hiszen azt mondják. „En parancsolok.“

És ezen nem csodálkozunk. — Az ilyenek már régi dolgok a világ folyásában. — De hát az új dolgoknál, hogy lehet az; hogy tökéletes megállapodást létrehozni nincs mód s hogy lehet az; hogy egy nemzet aki azt mondja. „Mi parancsolunk“ — szintén maga magával meg-hasoulásba jön.

Előttünk a francia nemzet az ő örökös igazgatóságával. — Most a monarchisták felül kerekedésétől kell tartaniok, s ha ezeket egy időre képesek elhalgattatni, akkor a köztársaságiak bonyolulnak össze a kiterjedtebb önkormányzat vagy személyes kérdés felett, — És legsajnosabb az ily személyes kérdéseknél a latba mindig olyanok jönnek, kiknek hivatásuk lenne a köztársaság megszilárdulását fentartani mint Grevi és Gambetta

TÁRCA.

A mai élet.

— REGÉNY. —

Irtá: S. F.

Gyurka báró a törvényszék előtt.

Gyurka báró mielőtt elfogták volna, elhatározta magában, hogy elfogatása esetén, mindent ki fog valani úgy amint történt, s a báró meg is marad ezen elhatározása mellett, ha elfogatásának éjjelén Cirus ur védő ügyvédétől egy intő levelet nem kap, melyben az ügyvéd figyelmezteti, hogy: „ha vall, el van veszve.“

Gyurka báró ezen levél vétele előtt már tisztában volt elhatározásával. Tagadásra nem is gondolt, csak az bántotta, hogy még módjában volt, agyon nem lötte magát. Gondolkozott a felett, hogy hány év, bürtönt kaphat, s az a gondolat, hogy halálra is ítéltetik, villámként sújtotta le. Ekkor kapta a figyelmeztető levelet. Épen jókor. Minden habozás nélkül határozá el, hogy mindent tagadni fog. S e perctől kezdve hideg nyugalommal várta, hogy a törvényszék elé vessék. — Néha gondolt Juliára; de azt gondolta hogy ez távirata következtében még annak idején menekülhetett.

Egyébiránt, mióta megbarátkozott e gondolattal, hogy: mindent tagadni fog, ön magára gondolt leginkább s előre készíté a törvényszéki: elnök kérdéseire a feleletet. „Ha ezt kérdi, ezt feleli, ha emezt kérdi, emezt feleli.“ Nagy meggyőgtetésére szolgált az a tu-

dat, hogy kivül egy biztos védőre számíthat; mert titkos értesítőjét ilyenek kellett tekintenie.

A sajtó nagy meglepéssel vette Gyurka báró elfogatásának híreit, s az olvasó közönség osztozott a meglepődésben. Sokan Gyurka báró elfogatásának késedelmezésében utat láttak nyitva Gyurka bárónak a szökésre, és ingerülten beszéltek róla, hogy a törvényszék részrehajló. A várakozások ki lettek elégítve, az aggodalmak el lettek oszlatva Gyurka báró elfogatásával.

A vizsgálat folytatásának napján már kora reggel szavával álltak a törvényszéki palota előtt, s a hallgatók zsufolva foglalták el a nézőkre fennhagyott teremden zugát.

Ijesztő zugás volt hallható, midőn Gyurka báró a törvényszék elé vezetett.

A báró nyugalommal, hidegen, megvetőleg nézett végig az ítéletét hangoztató hallgatókon.

Midőn az elnök a formális, „hogy hívják, hány éves, hol születt, mi a foglalatossága?“ féle kérdéseket megkezdte, halotti csend lett a teremben; a hallgatóság visszafojtott lélekzettel leste a feleleteket. Gyurka báró megdöbbenő nyugalommal állta ki a mozdulatát leő ezer szem kereszttűzét, magatartása tiszteletet gerjesztő, mondhatni méltóságos volt. S a törvényszéki tagokat gondolkozóba ejté, a hallgatóság egy részét meglepé, más részét pedig részvétre hangolá; midőn megbotránkozásának adott kifejezését elfogatása miatt és felemelt hangon kérdé, hogy: jog és törvény uralkodik-e Magyarországon vagy önkény, mely a törvényszéki elnöknek, vagy a kir. ügyésznek jogot ad rendőrökkel rakni meg békés polgárok laká-

sát és becsületes embereket éjjel börtönbe hurcoltatni el. — Hol és miként nyer ily esetben a nyugalomában, házi békéjében, becsületében megtámadott polgár törvényes orvoslást.

Feleletet kérek; mert addig semmi hozzám intézett kérdésre nem felelek, mondá érces, határozott hangon a báró.

Elnököt ezen váratlan és semmi esetre nem ignorálható, erélyes föllépés zavarba hozta, s csak pár pernyi csend után mondá habozva, hogy: „ön vádolva van, s őt a testvérgyilkolás gyanuja terheli, s ha nem vallana, hallgatása, a büncselekvés tényállásának megállapításánál, az ellene emelt vádak igazságának elismeréséről fog tekintetni.“

— Jól van, mondá a báró méltóságos magatartással, érces hangon: az ország előtt meghajtok; de kijelentem, hogy befogatásomat üldözzenek tekintem, s e miatt pert fogok indítani a törvényszék ellen.

— Őu tehet amit jónak lát; de kérdéseimre felelni kötelességének ismerje, mondá a törvényszéki elnök.

Gyurka báró felelt a kérdésekre; s midőn a formális bevezető kérdéseken túl voltak, elnök azt kérdé, hogy: „tud-e ön testvére meggyilkoltatásáról?“

— Testvéremnek sem létéről, sem meggyilkoltatásáról, sem semminémű állapotáról nem tudok.

— Ön nem tudja azt, hogy testvére is volt?

— Apámtól hallottam, hogy van, sőt azt tudom, hogy apám hagyatékán egy valaki testvéri jogcimen velem osztozkodott; de e valakit eddig én nem láttam és híre sem hallottam.

A közönség ezen feleltre meglepetésének zajongva adott kifejezést. A csodálkozás általános volt.

Csak hiába, a diplomatai szeszély olyan mint az ember testében a lappangó betegség, mely mint a részeg ember mindig kötölködik s beleköt. hol egy, hol más tagba, míg végre egész erejével tör ki. *Dongó.*

Helyi és vegyes hírek.

Meghívás. A szentesi jótékony nőegylet által ma (vasárnap) délután 3 órakor a ref. egyháztanács-teremben tartandó tisztújító közgyűlésére a nőegylet tagjait tisztelettel meghívja s minél nagyobb számú megjelenésre felkéri az elnökség.

— **A Békény-mindszent tiszaszabályozás társulat** ártérfejlesztési kérdésében a miniszterium már megküldé Stammer Sándor kormánybiztos urnak az irányadó utasítást, s az ügynek részletes ismertetéséig, előre is örömmel jelezhetjük, hogy a miniszteri utasítás szerint társulatunk ügye, az általunk annyiszor hangoztatott öblözeti kérdéssel kapcsolatban fog rendeztetni. A Békény-mindszent tiszaszabályozási társulat a káka-fokival együtt a Mindszent apátfalvi társulatig fog egy társulatot képezni. Az ártérfejlesztésnél alapul a 30 iki víz helyett, a normalis vímagasságot jelelé ki a miniszter. (Jövőre ezen ügyről többet.)

— **A Tisza rohamosan árad.** A Kurca torok bezáratását kellett elrendelni; mert már a Tiszából a Kureába jött volna a víz. A Kurcában ott maradt a víz legnagyobb része. Földről már is óriási havazásokról írnak a lapoknak. Ugy látszik, hogy a jövő tavasszal ismét kézzön lehetünk a víz elleni küzdelemre.

— **A fogyasztási adószedési jog f. hó 27-én fog** Nagy kikindán kiadati. A város részéről Balogh János polgármester ur már szombaton elment az árverésre. A múlt évi 19150 frt. bérösszeget 22855 frtra emelte. Mondja azért valaki, hogy nem vagyunk üzérkedő állam. És ezen dologban az a classicus hogy országazerte nyomor-ról, inasgról beszélnek, s valóban inségesebb esatendőnek a mai nemzedék még nem nézett elő, s a nemes pénz ügyigazgatóság ezzel mit sem törődik, hanem mintha csak szibériaiakra vetné ki, kénye kedvére emeli fölbb a fogyasztási adót. Ezelőtt 10 évvel 68—69 ben, mikor még nem voltak annyira elszegényedve és böter mészű évek voltak, a fogyasztási adószedési jog a város által 8000 frtért volt bérelve, ma már háromannyi lesz. A kormány örül, hogy a kincstár jövedelme nő és nem látja, hogy adóízető népe mindeonap szegényebb, rongyosabb, hogy majd egyszer végképen ki merül és felmondja a szolgálatot. Mindennek van hatása, s kell lenni az adószedőfőnöknek is! Szeretnénk tudni, hogy az országos közinséggel szemben mivel indokolja a pénzügyigazgatóság ezen béremelést?

— **A szentesi casinó** egyet f. hó 19-én tartott közgyűlésében casinósok ifj. Smazál József választotta meg. Elleutele volt Elsässer Sándor olvasóköri vendéglős, azonban a beadott 72 szavazatból Smazál J. 46. Elsässer 26 szavazatot kapott.

† **Kajtár Lajos meghalt,** nagyszámú barátainak tisztelőinek részvételével f. hó 21-én kísértetett öröknyugalma helyére. Benne városunk és megyénk közletének egyik tevékenyebb polgára dőlt ki. Csakládjától vettük a következő gyászjelentést: Ősv. Kajtár Lajosné szül. Ringwald Emilia, Kajtár Eszter férjezett Nógrádi Sándorné s férje Nógrádi Sándor és gyermekei, tovább Ringwald József és gyermekei, melyen szomorodott szívvel jelentik felejtethetlen férje, szeretett testvére, illetőleg kedves sógoruk és rokonusnak Kajtár Lajosnak folyó 1879. évi okt. hó 19-én, délután 3 órakor, életének 56 évében 8 napi betegség után történt gyászos kimutat. A bol-

— Hiszen a gyámhatóság tudatta önnel, hogy testvére megkértült.

— Nem tudok róla semmit.

— Ujságból sem olvasott ön ezen nagy zajt vert esetről?

— Nem tudok róla semmit, ismétlé hidegen és határozottan a báró.

— Ujságot nem olvas ön?

— Pár hónap óta nem.

Altalános csudálkozás

— Tudja-e ön, hogy komornyika be van fogva?

— Tudom.

— Utóbbi napokban mennyi pénzt adott ön komornyikának szolgálata fejében?

— Huszezer forint.

— Mi szolgálatokat tett önnek komornyika ezen huszezer forintért?

— Szerelmi viszonyaimban segített elő.

Ezen feleletknél a csodálkozás általános volt; mert Cirus ur épen ezen szavakkal felelt, midőn azt kérdék tőle, hogy miért kapta e huszezer forintot.

— Mennyi ideig szolgálta önt a komornyik?

— Két évig.

— Nem sokal ön ezen rövid idő alatt tett szolgálatért 20 ezer forintot?

— Többet edtaim volna neki, ha már tönkre ment nem vagyok.

Elnököt savarba hozta ezen eredménytelen vallatás és habozva nézett a királyi ügyészre, hogy: mit kérdezzon még?

(Folyt. köv.)

dogultnak hült tetemei f. év oct. hó 21-én délelőtt 9 órakor fognak a hely. hitv. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Béke lengjen hamvain!

— **Rendkívüli közgyűlés** lesz ma délelőtt a városi képviselő testületnek, a Békény-mindszent tiszaszabályozási társulat által fölvetetni elhatározott 356 ezer forintból, az állam által előlegesen adandó 50 ezer frt. előlegről szóló kötlevelnek Szentes városa mint egyik ártérbirtokos részéről leendő aláírása tárgyában. — Ezen kötlevel még gróf Károlyi Sándor és Horváth Ferenc által fog aláírati.

A szentesi ref. papválasztás elhalasztása tárgyában az esperes már válaszolt, a válassz ma délelőtt fog tárgyalatni. Hogy a válassz mily szellemben szól, nem tudjuk.

— **Értesítések.** A mucsiháti legelő f. év nov. 1-től kezdve birka legeltetés alá kiadó, értekezni lehet II-ik tízed 26 szám alatt Ruza Molnár János házában. — Hjn. Héja Józsefnek vekerzugi 80 hold szántó földje eladó. Kutas Lidia I. t. 629 sz. a. háza kedvező feltétel mellett eladó, értekezni lehet I. t. 224 szám alatt.

CSARNOK.

Arad, 1879. okt. 18

Szünnidei tárcza.

Elkésztett tárcza levél.

Budapest, Bianchi Blanka, kirándulás Visegrádra, alföldre.

Korunkban már nem szükséges, hogy a mesebeli boszorkány papussal, birjunk, melybe csak bele kell állani s a „bűbájos“ szavakat „hip hop ott legyek ahol akarok“ elmondani s ott terem az ember, ahova kívánczik, hogy óriási gyorsasággal haladhassunk. Julius 2-án még Aradon ebédeltem s Budapestben va csoráltam, Budapest a holt időnyben unalmas város Szerencsémre a nemzeti színház utolsó előadásaként még részestültem Bianchi B. kisasszony művészi játékában. Ki az a Bianchi? Nem ismerté senki, szerényen jött Budapestre s diadalal távozott meghódítván a közönséget mint egy királyné. Elmondhatja megáról önzérettel, hogy „jött, látott és győzött.“ Az alvajáróban miot „Amina“ lépett tegutoljára föl. Bianchi a természetből oly gyönyörű hanggal van megáldva, mely csodálatosan rokonszenvesen hangzik és még a legfelsőbb regiszterekben is oly bámulatos erővel rendelkezik, mely a középfekvésnek is dicséretére válhatnék. A legérdekesebb azonban ezen igazán elbájoló hangban mindenestre azon meglepő természetes könnyűség, melylyel Bianchi s legnehezebb helyeken is játsza győzdelmeskedik; trillái, futamai oly tiszták, az énekművészet oly remekei, hogy egy fülemile is megirigyelhetné tőle.

A hét heti budapesti tartózkodás egyhanguságát pótolta a visegrádi kirándulás. melyet a nemzeti tornagyűlet több tagja és a tornatolyan hallgatói rendeztek. Valóban szebb portat nem szemelhetek volna ki magunknak, s én örültem, hogy a történelmi nevezettségű váromokat egy szép vízi út élvezete mellett megtekinthetem. Augasztus 6-án d. u. két órakor indultunk a Radetzky gőzhajóval. Kezdetben borongós volt az ég, később azonban megemereite magát s csakhamar rózsás szíben pompázott minden. Távolban az ur két hegyek tündököltek. A Margit szigetet elhagyva balra az Engelsföld sziget mellett haladtunk el, mely már pusztuló félben van s mely hajdan Budapestnek kedvenc mulató helye volt. A tólag hegylábaknál csomka tornyok jelzik egy-egy boldog, csodás falu helyét; majd a monostori nagy sziget vaszi kezdetét s melllette regényes alakban tűnik fel egy kis váromocska a rómaiak idjéből. Feljebb egyhanguvá válik a vidék s a csendet csak egy-egy elmaradt vadkacsa lubickolása és a gőzös egyhangu zakatolása szakítja meg. Majd élénkület kezd a tájék, s a Duna jobb partján érdekes római rég ségek lesznék láthatók, balra kedves völgyes helyen egy gyönyörű villa van, mely gr. Széchényi Ödöné volt. Jelenleg gr. Péchy tulajdona Nemsokára feltűnt Vác méltóságteles tornyaival s szép styla kupolás székesegyházával. A püspöki residencia gyönyörű kerttel a Dunára néz. Ez egyike hazánkban a legszebb püspöki palotáknak; kár, hogy lelkiismeretlen gazdálkodás miatt sequestrum alatt van. Vácot elhagyva a Miserek szigetéhez érünk, melynek közelében a Duna mindkét partján a rómaiak korából fönmaradt hidtörnek néhány oszlópa hirdeti az ókori építészet tökéletességét. Majd a vaci püspökséghez tartozó s regényes fekvésű migaci kastély tűnik szemünkbe, mely az elmozdított Császárnak kedvenc tartózkodási helye volt. Végre egyet kánya rodik a Duna és feltűnik Visegrád romja magasztos szépségében. A gőzös mintha csak tudná, hogy az utazók sovár tekintettel mérik a távolságot, mely közte és a kedves romok között elterjed, kettőzetett gyorsasággal szeli a hullámokat s mint üldözött fecske surran a habok fölött; egy tompa fütty s Visegrádon vagyunk.

Üdvözöllek tisztos rom! hol dicső, nagy királyaink Róbert Károly és Nagy Lajos s erényekben gazdag ősapáink árnyai lengenek, századok dicső emléke fűződik barna homlokodhoz. Büszkén emelkedel a magasba s néma tanujelo vagy hazánk nagyságának, mikor három tenger mosta határait s mikor „magyar tenger vizében hunyt el éjszak, kelet s dél hulló csilagsa!“ Megérkezésünk után rögtön felkerelkedünk, s először megnéztük a Salamon tornyot, melyet most Henszelmann felügyelete alatt renoválnak. Nagyszerű

épitmény! szép, tágas csigalépcsővel és egy keskenyebb lépcsővel, mely valószínűleg titkos feljárásul szolgálhatott, vagy hirteleni meglepetés esetére rejték at gyanánt használtatott. A toronyhoz közel van a várőr lakása, mely alatt bolthajtásos átmenet van, mely hajdan mikor még vasutak nem voltak a Bécs és Buda közötti országút átvezetésére szolgált. A Salamon tornyától éjszaki keleti irányban haladva a Mátyás forrásához érünk, mely arról nevezetes, hogy Hunyadi Mátyásnak kedvenc ivó vize volt. Este visszatérve az éjjeli tanyára, kedélyes vacsora mellett fölhevíttek az érzelmek s megeredt a tősztok árja, mely nélkül nálunk társas-összejövetel már nem is képzelhető.

Másnap reggel 5 órakor a madarak bájos harmoniája közt indultunk föl a hegytetőre a vár romkhoz. Csigaszerűleg vezető árnyékos utakon vonult a társaság fel s a keletre néző várkapun mentünk be, melyen a felvonó hid vágánya valamint az erkélyes fölvezető lépcső egyes kiváló részei, — úgy színtelen az erkélyt tartó kinyúló oszlopok nagyrésze körös körül még ma is láthatók. A vár még romjaiban is nagyszerű hatást gyakorol a szemlélőre, s bámulatos építészeti ügyesség nyomaira bukkanunk minden lépten nyomon. Le névbe a romok tetejéről, a leggyönyörűbb madár perspektívában gyönyörködhetünk; valóban fenségesebb, elragadóbb panorámát még nem láttam. Az anjou ház szebb kellemesebb lakhelyet nem választhatott volna ki magának; körös körül mennyire a szem olláthat hegyláncolatok fenyesekkel boritva szárnyas, kies, völgyek által meg-megszakitva látszanak. Lent az ősz Duna hőmpölyög lombos fűzerdőkől szegélyezve s egy-egy kis sziget mint odalehelt zöld bokréta emelkedik ki. Ecsere méltó kép! Megtekintve a Zách család szomorú emlékjelét is, mely a vár nyugati oldalán van elhelyezve, vissza térünk tanyánkra, hol jó magyaros ebéd s gyönyörű villányi mellett csakhamar elefedtünk fűzfalainkat. Este 6 órakor a Bécsből jövő hajóval vissza térünk Budapestre, honnan szülőföldemre az alföldre rándultam, mely dacára egyhanguságának — s talán épen ennél fogva — oly kimondhatlan hatást gyakorol az utazóra, hol minden bokor, minden fűszál segél, s hol az árvalányhaj suttog szomorú időkről, elmúlt jó napokról. Elmorengve néztem a puszták tengerének a délbábnak tündérszerű játékát s a költői báj, mely a pusztá képen előmött ábrándos gondolatokba ringatott, s lelkem sebes szárnyra kelve bekalandozta a mulat.

„Szép vagy alföld, legalább nekem szép!

Bölcsöm itt ringott it: születtem.

It domborodják a haut is fölöttem.“

Sz. Nagy Sándor.

Felolós szerkesztő: **Sima Ferenc.**

Hirdetmény.

Szentes város tulajdonához tartozó Tisza és Körözs vizében a halászati jog f. év nov. 3-án délelőtt 9 órakor a városi tanácssteremben nyilvános árverésen 1880-ik év jan. 1-től 1882-ik év végéig, tehát három egymást követő évre haszonbérbe fog adatni.

Az évi haszonbéri kikiáltási ár 250 frtba van megállapítva, tartoznak haszonbérleti kívánók ezen összegnek megfelelő 10%-ot, tehát 25 frt bűnatpénzt árveréskor letenni.

rvezetni kívánók az árverési feltételeket addig is alólrtnál bármikor megtekinthetik.

Kelt Szentesen, 1879. okt. 16-án.

Sima Ferenc,
tanácsnok.

Szentes és vidéke t. hölgyeihez.

Van szerencsém a tisztelt hölgyeknek becses tudomására hozni, miszerint üzletemben az őszi és téli idényre finom és a legújabb divatu **öltönyök** a legegyszerűbbig, ugyszinte kis leányok részére jutányos áronkaphatók. Bármennyű női öltöny vagy ruha saját kelméből megrendelhető és gyorsan elkészíthető. A t. hölgyek becses pártfogását kérve, maradok

tisztelettel

Zsoldos János,
női öltöny készítő.

Üzletem Dobray S. keresk. ur házában van.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint

Ügyvédi irodámat

Makróról, **Szegedre** (Halpiac-tér, Kontraszti ház, I. emeletére) helyeztem át.

Szeged, 1879. okt. 20.

Tisztelettel

Réthy Károly,
köz- és váltó-ügyvéd.

Pályázati hirdetés.

A Szentés városi polgári iskolánál üresen levő *ének-tanári állomásra* ezennel pályázat nyitattik. Ezen állomáshoz hetenként 12 órai tanítás kötelezettsége mellett, 300 frt évi javadalmazás van kötve. A kellőleg felszerelt kérvények f. é. nov. 15-ik napjáig Szentés városi iskolaszéke elnökségéhez adandók be. Az állomás f. é. decemb. 1-ső napján foglalandó el.

Kelt Szentésen, okt. 16-án 1879.

Zolnay Károly,
isk. széki jegyző.

H i r d e t é s.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy I. t. 150. házszám alatt, a céllház zugjában naponta friss cukrász sütemény kapható, megrendelés útján torták és más egyéb szakmambá vágó olesó és pontos kiszolgáltatásról kezeskedem. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, tisztelettel maradtam

Sinóros Szabó János,
cukrász.

H i r d e t é s.

Alólirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy nálam mindennemű *férfi, női és gyermek topánok őszi és téli idényre nagy választékban kaphatók, megrendeléseket pedig pontosan és jutányos ár mellett készítek.* Vidéki megrendeléseknél egy viselt lábbeli beküldése kéretik.

Tisztelettel

Varga Benjámín, cipésmester.
Szentésen, a piactéren.

H i r d e t é s.

Alólirott tudatja a n. é. közönséggel, hogy a piactéren *Jurenák Ede ur házában az első békés-csabai hengermalom üzeményéből egy*

lisztraktárt

nyitott, ajánlja ezen lisztek mint a vidék legkötünőbb gőzhengermalmak egyikét, mint elismert legjobbat a közönség becses figyelmébe és pártfogásába. Pontos és tiszta kiszolgáltatást biztosít

Weiner Farkas.

H i r d e t m é n y.

Szentés város tulajdonát tevő, **heti és országos vásárok** alkalmával gyakorolni szokott **helypénzszedési jog** f. év nov. 2-án délelőtt 10 órakor a városi tanácsteremben 1880. jan. 1-től 1882-ik év dec. 31-ig, tehát 3 egymást követő évre nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az évi haszonbéri kikiáltási ár 2000 frtban állapítván meg, árverezni kívánók tartoznak árveréskor ezen összegnek megfelelő 10%-os bánatpénzt vagy is 200 frtot letenni.

Árverési föltételek bővebb tájékozás végett alólirottánál bármikor megtekinthetők.

Kelt Szentés, 1879. október 16-án.

Sima Ferenc,
tanácsnok.

H i r d e t é s.

Alólirottak van szerencsége a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséggel, és mindenféle a varró szakban való iparosokkal, u. m. szabó, cipész, szijgyártó stb. tudatni, hogy a legjobb hirben álló cégnek

C. O. OHM

udvari varrógép szállítónak Budapestről

a bizodalmit megnyertem, és nekem egy **fiók-raktárt** átadott, annálfogva nálam **egyedül a valódi Howe, Anker, Singer, Wehler és Wilson varrógépek,** valamint **cilinder gépek** az eredeti gyári árban jóállás mellett kaphatók.

Továbbá bátor vagyok a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy ép ugy mint eddig, ezentul is mindennemű férfi öltönyök elkészítését elvállalok, ugy szinte nálam minta szerint a kelme kiválasztható és leggyorsabban elkészíthető.

Bátor vagyok ezen hirdetésemet figyelembe ajánlani, vagyok alázattal

GROSZMAN ADOLF,
férfi szabó.

Raktára a Marozsi-féle házban, az evangélikus templom átellen.

H i r d e t é s.

Mély tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint a **szalma-kalap-, kosár- és díszmü-fonás** — naponként esti 5 órától 7 óráig — alólirottánál (az izr. iskola tanhelyiségében) megtanulható.

Szentés, 1879. okt. hóban.

Goldstein Ferenc,
okleveles házi-ipar tanító.

H i r d e t é s.

Zsoldos Ferenc fakereskedőnek a Tiszánál bükkfüzi ölfaja van eladó.

Zsoldos Ferenc téglagyarában — mázos eserépkályhák — és mázos takaréktűzhely lemezek (esinos kiállítással és szilárdon alkotva) van eladó.

Eredeti „SINGER,” „HOWE,” „ANKER,” „WHEELER” és „WILSON” varrógépek nagy raktára.

Tisztelettel alólirottak már 8 éve fenálló óra-üzletemben **négy évig** volt szerencsém a **legjobb és eredeti „SINGER,” „HOWE,” „ANKER,” „WHEELER” és „WILSON” varrógépekkel** szolgálhatni a n. é. közönség teljes kielégítésére, amiért is bátorkodom a multa s a n. é. közönség eddig bennem helyzett bizalmára hivatkozni, amídon jelenleg a nálam nagy választékban raktáron levő **eredeti nagy varrógépeket, valamint kis kézi-varrógépeket** illő áron méltányos feltételek és havi részletfizetések mellett tisztelettel a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom; ugy a **varrógépekhez való legjobb minőségű tű, cérna, olaj,** valamint **minden a géphez megkivántato rész,** mely használat folytán megromlott, készen és azonnal kapható.

Nagyobb javításokat is gyorsan és pontosan teljesítek.

Midőn a n. é. közönség becses támogatásáért esedezem, mély tisztelettel értesítem még, hogy mindennemű varrógépeket házi használatra **csékély havidíj mellett kölcsönzők.**

F E L S E N B U R G B.

órás és varrógép-raktár tulajdonos.

Az evang. templom épületében.

Előnyös feltételek és havirészlet fizetések mellett.

Nicholson

legújabb találmányu DARALÓ- ÉS ÖRLŐ- MALMA

gőz-, lóerőre és kézihajtásra nagy fontossággal szeszgyárakra, hizlaló-intézetek és gazdasátra.

Meglepő nagy munkaképesség, olcsó ár és csékély hajtóerő a főelőnyei ezen malmoknak.

Működésben látható:

Nicholson W. Fülöp gépgyarában, BUDAPEST, Gyár-utca 48. szám.

Képes árjegyzékek minden gazdasági gépekről ingyen és bérmentve.